

เศรษฐกิจการค้าในประเทศมีความเข้มแข็ง เป็นธรรม และพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลง

สำนักส่งเสริมการแข่งขันทางการค้า **DET** กรมการค้าภายใน ฉบับที่ 18 เดือนมิถุนายน พ.ศ.2557

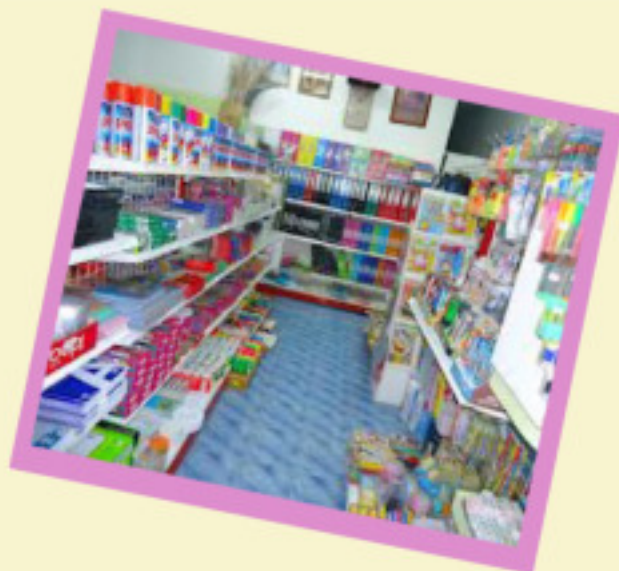
จับตา...
การรวมธุรกิจ
ค้าปลีกเครื่องเขียน
และอุปกรณ์
เครื่องใช้สำนักงาน

มองโลกแข่งขัน เป็นจุลสารรายเดือน มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยน และเผยแพร่ข้อมูล ข้อความเห็น
ในประเด็นเกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้าที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

ธุรกิจค้าปลีกเครื่องเขียนและอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน

ธุรกิจนี้เป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันสูงและใช้เงินลงทุนไม่มากนัก ส่งผลให้มีผู้ประกอบการในธุรกิจนี้เป็นจำนวนมากคาดว่าปัจจุบันมีประมาณ 8,000-9,000 ราย มูลค่าตลาดรวมประมาณ 30,000 ล้านบาท/ปี ในขณะที่ผ่านมาโดยทั่วไปการประกอบธุรกิจจะเป็นลักษณะร้านค้าเล็กๆในชุมชนทั่วไปและห้างสรรพสินค้าเท่านั้น แต่ปัจจุบันได้ขยายรูปแบบการจำหน่ายผ่านร้านสะดวกซื้อ โมเดิร์นเทรด การขายตรง และการขายสินค้าผ่านแค็ตตาล็อก (Catalog) โดยรับคำสั่งซื้อผ่านระบบ call center ช่องทาง online ผ่านเว็บไซต์ในรูปแบบ Electronic Community Commerce ระบบการค้าทางไกล (Distance Trade) มีกลุ่มเป้าหมายเป็นสำนักงาน หน่วยงานราชการ และมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นที่นิยมสำหรับผู้บริโภคสมัยใหม่ รวมทั้งสำนักงาน และหน่วยงานต่างๆมากขึ้น โดยในปี 2554 ธุรกิจค้าปลีกเครื่องเขียนและอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานมีผู้ประกอบการรายใหญ่ที่เป็นที่รู้จักทั่วไป 3 ราย อันดับ 1 ได้แก่ บจ.บีทูเอส รายได้รวม 3,259 ล้านบาท/ปี หรือมีส่วนแบ่งตลาดประมาณ 11% อันดับที่ 2 ได้แก่ บจ.ออฟฟิศคลับ(ไทย) "ออฟฟิศดีโป" รายได้รวม 3,008 ล้านบาท/ปี คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 10 % อันดับที่ 3 ได้แก่ บมจ. ออฟฟิศเมท รายได้รวม 1,273.47 ล้านบาท/ปี คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 4 %

ก่อนรวมธุรกิจ (ปี 2554)

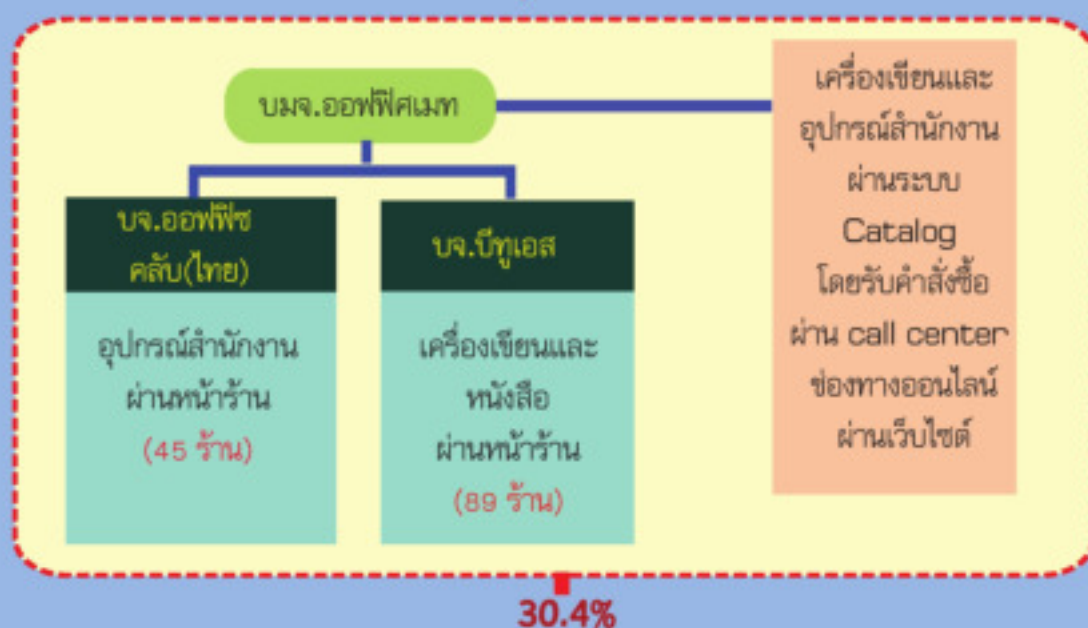

ปี 2555 มีการรวมธุรกิจค้าปลีกเครื่องเขียนและอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานขนาดใหญ่ของประเทศระหว่าง บมจ.ออฟฟิศเมท กับ บจ.ปราวณพร ในเครือกลุ่มจิราชีวัฒน์ ซึ่งมี บจ.ออฟฟิศคลับ(ไทย) และ บจ.บีทูเอส เป็นบริษัทลูก การรวมธุรกิจครั้งนี้เป็นการรวมธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการที่อยู่ในระดับเดียวกัน(การรวมธุรกิจในแนวนอน (Horizontal Mergers)) ประกอบธุรกิจจำหน่ายเครื่องเขียนและอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน โดยบมจ.ออฟฟิศเมท ออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนรับโอนกิจการทั้งหมดของ บจ.ปราวณพร โดยการแลกหุ้น (Share Swap) ทำให้หลังรวมธุรกิจ บมจ.ออฟฟิศเมท มีบริษัทย่อยเป็น บจ.ออฟฟิศคลับ(ไทย)และบจ.บีทูเอสโดยมีกลุ่มจิราชีวัฒน์ เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท ในสัดส่วนร้อยละ 75 และภายหลังจากการรวมธุรกิจมีการเปลี่ยนชื่อร้านค้าจาก ออฟฟิศดีโป (Office Depot) เป็นออฟฟิศเมท (Office Mate) แต่ร้านบีทูเอสยังคงใช้ ชื่อเดิมไม่เปลี่ยนแปลง

ตลาดค้าปลีกวัสดุสำนักงานหลังรวมธุรกิจ

ปี 2556 หลังรวมธุรกิจทำให้ บมจ.ออฟฟิศเมทกลายเป็นผู้จำหน่ายเครื่องเขียนและอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานรายใหญ่ที่สุดของประเทศ มีช่องทางการจำหน่ายสินค้าผ่านหน้าร้านครอบคลุมฐานลูกค้าในวงกว้างมากขึ้น ทั้งแคตตาล็อก call center และ online โดยมีสถานที่จำหน่ายสินค้าหน้าร้านเพิ่มขึ้นจากเดิม 116 ร้าน เป็น 134 ร้าน และมีรายได้จากการขายหน้าร้าน 6,628 ล้านบาท/ปี รายได้จากการขายผ่านออนไลน์ 2,492 ล้านบาท/ปี รวม 9,120 ล้านบาท/ปี คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 30.4 % มีความได้เปรียบตลอดจนมีโอกาสขยายธุรกิจไปในพื้นที่จังหวัดต่างๆโดยใช้ประโยชน์จากขนาดธุรกิจที่ใหญ่ขึ้นก่อให้เกิดการประหยัดต้นทุนจากขนาดการผลิต (Economies of Scale)

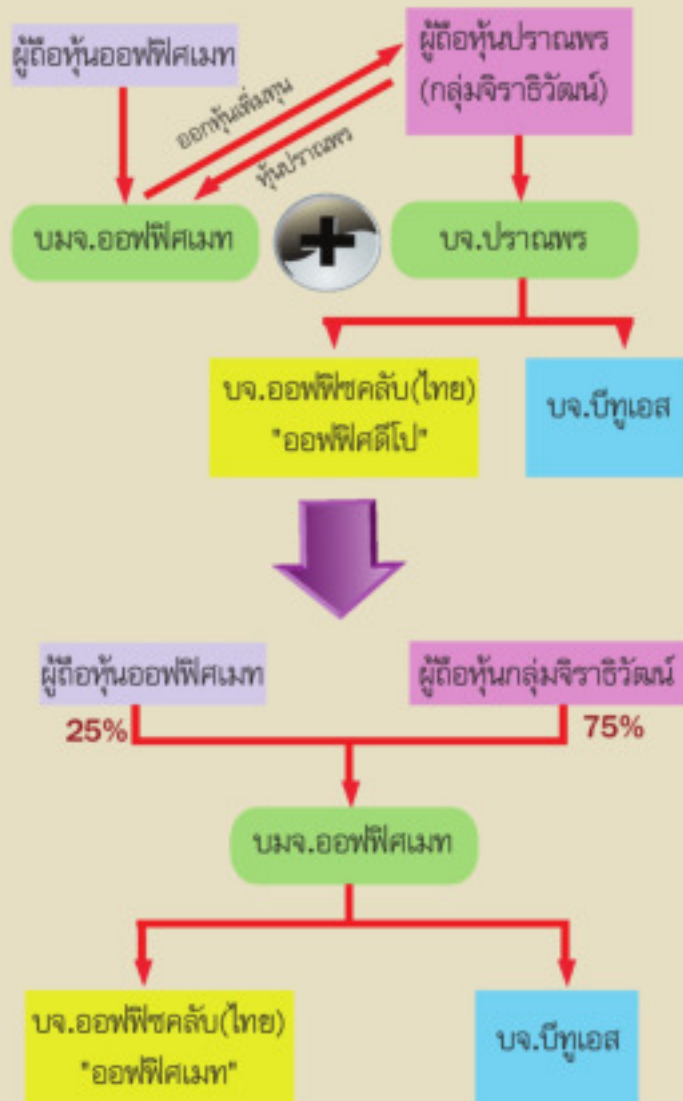
หลังรวมธุรกิจ (ปี 2556)

ที่มา : บมจ.หลักทรัพย์ เมย์แบงก์ ภัคเมือง (ประเทศไทย)

อย่างไรก็ตามการรวมธุรกิจดังกล่าวทำให้เกิดการกระจุกตัวของตลาดสูงขึ้น และอาจส่งผลกระทบต่อการแข่งขันเนื่องจากคู่แข่งที่มีประสิทธิภาพในตลาดหายไปจากการควบรวมธุรกิจจนเกิดผู้ประกอบการขนาดใหญ่ที่มีเงินทุนสูง ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจขนาดเล็กที่มีเงินทุนและมีช่องทางการจำหน่ายที่จำกัดจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจให้ทันสมัยและตรงกับความต้องการของลูกค้าในท้องถิ่นรวมทั้งสร้างความประทับใจและความเชื่อมั่นต่อคุณภาพสินค้าที่จำหน่ายเพื่อรองรับสถานการณ์และสภาพการแข่งขันกับคู่แข่งที่จะเกิดขึ้น

การรวมธุรกิจโดยการแลกหุ้น (Share Swap)

รวมธุรกิจแล้วมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้น จนเป็นรายใหญ่ที่สุดของประเทศ ผิดกฎหมายการแข่งขันทางการค้าหรือไม่

การดำเนินธุรกิจในประเทศไทยต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายการแข่งขันทางการค้า ซึ่งขณะนั้นคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ายังไม่ประกาศ/บังคับใช้เกณฑ์การรวมธุรกิจที่ต้องขออนุญาต แต่อย่างไรก็ตาม กรณีหลังรวมธุรกิจจากผู้ประกอบธุรกิจมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นจนเป็นรายใหญ่ที่สุดของประเทศ มีส่วนแบ่งตลาด และขอเงินขายเข้าเกณฑ์เป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดและมีพฤติกรรมที่กฎหมายห้ามกระทำ เช่น กำหนดราคาซื้อ/ขายสินค้าหรือค่าบริการไม่เป็นธรรม จะเข้าข่ายความผิดตามมาตรา 25(1) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 หรือกรณีรวมธุรกิจแล้วทำให้มีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นแม้จะไม่ถึงเกณฑ์เป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาด แต่หากมีพฤติกรรมที่ต้องห้าม เช่น ตกลงร่วมกันกับผู้ประกอบธุรกิจอื่น กำหนดราคาซื้อ/ขายสินค้าหรือค่าบริการเป็นราคาเดียวกันหรือตามที่ตกลงกัน กระทำการอันมิใช่การแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมและมีผลเป็นการทำลาย ชัดขวาง กีดกัน หรือจำกัดการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจอื่นจะถือว่าเข้าข่ายความผิดตามมาตรา 27 หรือ 29 แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 เป็นต้น

บรรณาธิการ : นางวันวิภา รั้งสิฬิษราบุตร
ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการแข่งขันทางการค้า
เรียบเรียงโดย : นางนันทสิ รอดสุวรรณ

นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ สำนักส่งเสริมการแข่งขันทางการค้า

สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า